

Sadržaj

Predgovor.....	7
UVOD.....	11
I. OSOBE S INVALIDITETOM.....	13
1.1. Pojam invaliditeta	13
1.2. Položaj osoba s invaliditetom u društvu	16
1.3. Vrste oštećenja i uzroci invaliditeta	24
1.3.1. Tjelesno oštećenje	24
1.3.2. Intelektualna oštećenja.....	25
1.3.3. Mentalna oštećenja.....	26
1.3.4. Poremećaj autističnog spektra (PAS).....	26
1.3.5. Više vrsta oštećenja	26
1.3.6. Uzroci invaliditeta.....	26
1.4. Prevalencija osoba s invaliditetom u Hrvatskoj	27
II. SOCIJALNI RAD	29
III. SOCIJALNI RAD S OSOBAMA S INVALIDITETOM	31
3.1. Socijalni rad s osobama s invaliditetom u profitnom i neprofitnom sektoru	32
IV. SOCIJALNI RAD S POJEDINCEM.....	41
4.1. Specifičnosti u radu s osobama s pojedinim vrstama oštećenja.....	55
4.2. Praktični primjeri.....	57
V. SOCIJALNI RAD S OBITELJI OSOBA S INVALIDITETOM	71
5.1. Specifičnosti rada s obiteljima s djecom s teškoćama u razvoju	72
5.2. Specifičnosti rada s obitelji s članom s invaliditetom	78

5.3. Specifičnosti rada s obiteljima u kojima je roditelj osoba s invaliditetom	81
5.4. Mladi njegovatelji – djeca osoba s invaliditetom.....	82
5.5. Izdrada idividualnog plana promjene u socijalnom radu s obitelji.....	82
5.6. Praktični primjeri.....	86
VI. SOCIJALNI RAD S GRUPOM OSOBA S INVALIDITETOM ILI RODITELJA I DRUGIH ČLANOVA OBITELJI.....	105
6.1. Važnost grupnog rada za osobe s invaliditetom.....	115
6.1.1. Prednost grupnog rada s djecom s teškoćama u razvoju.....	117
6.1.2. Prednost grupnog rada s roditeljima djece s teškoćama u razvoju	117
6.1.3. Specifičnosti grupnog rada s mladima s intelektualnim teškoćama	118
6.1.4. Grupe za samopomoć roditelja djece s teškoćama u razvoju...	120
6.2. Praktični primjeri.....	120
VII. SOCIJALNI RAD U ORGANIZIRANJU ZAJEDNICE I OSOBE S INVALIDITETOM.....	139
7.1. Pravo na život osoba s invaliditetom u zajednici	147
7.2. Procjena zajednice.....	150
7.2.1. Izrada projekta.....	154
7.2.2. Praktični primjer.....	164
ZAKLJUČNO RAZMATRANJE.....	189
POPIS SLIKA I TABLICA.....	191
LITERATURA	193
BIOGRAFIJE.....	204
PRILOZI.....	206

PREDGOVOR

Tijekom kreiranja i izvođenja kolegija „Odabrana područja socijalnog rada“ na diplomskom studiju socijalnog rada i zajedničkog evaluiranja nastave sa studentima i suradnicama u izvođenju kolegija, došli smo na ideju da je neophodno napisati priručnik. Socijalni radnici koji rade s osobama s invaliditetom također su pokazali želju za priručnikom. Kako smo materijale već imale i koristile u nastavi, tako sam se dogovorila s tadašnjim vrijednim i ambicioznim suradnicama na kolegiju da pristupimo izradi priručnika.

U priručniku polazimo od pretpostavke o poznavanju osnovnih metoda u socijalnom radu koje studenti stječu u svom preddiplomskom obrazovanju kao što su: socijalni rad s pojedincem, socijalni rad s obitelji, socijalni rad s grupom i socijalni rad u zajednici. Isto tako, studenti stječu osnovna znanja i informacije na preddiplomskom studiju iz područja invaliditeta. Stoga je ovaj priručnik nadogradnja u smislu produbljivanja i primjene tih znanja na područje socijalnog rada s osobama s invaliditetom. U njemu su sadržana „osvježenja“ stečenih znanja na preddiplomskom studiju i njihova integracija na konkretno područje „Osoba s invaliditetom“. Spomenuti sadržaji mogu se koristiti i olakšati pristup i drugim područjima socijalnog rada.

Priručnik je podijeljen u sedam poglavlja. Prvo poglavlje donosi teorijska promišljanja o invaliditetu, od terminologije, vrsta invaliditeta kako ih donosi najnovije hrvatsko zakonodavstvo, do prevalencije u populaciji i položaja osoba s invaliditetom u društvu, kao i modele u pristupu osobama s invaliditetom – od medicinskog do socijalnog i modela ljudskih prava. Važno je bilo istaknuti pristupe koji su i stvarno prisutni u našem društvu kao što je medicinski model te pristupe kojima se teži i pokušava raditi na njima kako profesionalno tako i u senzibiliziranju svijesti samih građana kao što je socijalni model i model ljudskih prava.

Drugo poglavlje odnosi se na socijalni rad i najnovije spoznaje, zapravo najnoviju definiciju socijalnog rada, „profesiju koja promiče socijalne promjene, rješavanje problema u međuljudskim odnosima te osnaživanje i oslobađanje ljudi kako bi se poboljšala njihova dobrobit. Koristeći teorije ljudskog ponašanja i socijalnih sustava, socijalni rad djeluje na mjestima gdje dolazi do interakcije ljudi i njihovog okruženja. Principi ljudskih prava i socijalne pravde od temeljne su važnosti za socijalni rad“ (IFSW, 2012.).

Treće poglavlje raspravlja o socijalnom radu s osobama s invaliditetom koje se temelji na istraživanjima u državnom i neprofitnom sektoru